

Spis treści

Rozdział 1. Zrozumieć autoagresję	7
1.1. Definicje	7
1.2. Rodzaje i formy autoagresji	8
1.3. Funkcje autoagresji	10
1.4. Samouszkodzenia a próby samobójcze	12
1.5. Neurobiologiczne uwarunkowania autoagresji	15
1.6. Modele teoretyczne i etiologia zachowań autoagresywnych	20
1.7. Modele teoretyczne i czynniki powiązane z ryzykiem samobójczym	24
Rozdział 2. Społeczny i kulturowy kontekst uszkodzania ciała	29
2.1. Tatuaż, piercing i skaryfikacje – modyfikacja ciała czy autoagresja?	30
2.2. Okaleczanie ciała w kulturach świata	32
2.3. Specyfika autoagresji w systemie penitencjarnym	34
2.4. Media, nowoczesne technologie i popkultura a zachowania autoagresywne	36
2.5. Społeczny kontekst autoagresji – szkoła, rodzina i grupy odniesienia	39
2.6. Społeczne grupy szczególnego ryzyka	42
Rozdział 3. Diagnostyka zachowań autoagresywnych	47
3.1. Kryteria klasyfikacji diagnostycznych	47
3.2. Narzędzia diagnostyczne	49
3.3. Polskie adaptacje kwestionariuszy diagnostycznych	51
3.4. Narzędzia wspomagające monitorowanie ryzyka samobójczego	53
3.5. Wywiad diagnostyczny z osobami wykazującymi zachowania autoagresywne	55
3.6. Rola rodziny i szkoły w diagnozie autoagresji u dziecka	58
Rozdział 4. Zachowania autoagresywne w określonych jednostkach diagnostycznych	62
4.1. Zaburzenie osobowości borderline, cierpienie i autoagresja	63
4.2. Doświadczenie traumy, przemocy i nadużyć a skłonność do autoagresji	67
4.3. Zaburzenia odżywiania i ich związki z autoagresją	70
4.4. Autoagresja w zaburzeniach rozwojowych	72
4.5. Autoagresja w zaburzeniu obsesyjno-kompulsyjnym	75
4.6. Zespół Münchhausena jako forma autoagresji	77
4.7. Używanie substancji psychoaktywnych jako przykład zachowania autodestrukcyjnego	79

Rozdział 5. Metody terapeutyczne w pracy z osobami o skłonnościach autoagresywnych	87
5.1. Terapia poznawczo-behawioralna autoagresji	88
5.2. Terapia dialektyczno-behawioralna jako złożona metoda leczenia autodestrukcyjnych tendencji	94
5.3. Terapia akceptacji i zaangażowania w pracy z osobami dokonującymi autoagresji i o tendencjach samobójczych	101
5.4. Psychodynamiczna i psychoanalityczna perspektywa pracy z autoagresją	104
5.5. Interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia życia i po próbie samobójczej	105
Rozdział 6. Profilaktyka, prewencja i zapobieganie samouszkodzeniom oraz zachowaniom samobójczym	112
6.1. Rodzaje i poziomy profilaktyki wobec autoagresji	112
6.2. Profilaktyka realizowana w instytucjach oświatowych	115
6.3. Profilaktyka w oddziaływaniach społecznych	117
Rozdział 7. Prawne i etyczne aspekty pracy terapeutycznej z pacjentami z ryzykiem suicydalnym	120
Zakończenie	123
Aneks A. Plan bezpieczeństwa przy ryzyku samobójczym	125
Aneks B. Wzór arkusza analizy łańcuchowej	127
Piśmiennictwo	129
Wykaz skrótów	161
Spis materiałów uzupełniających	163
Streszczenie	165
Abstract	166